

LA LLEGENDA DE L'IMPOSTOR

KARVADAN

Volum I

LA LLEGENDA DE L'IMPOSTOR

Carles Batlle

JK
KIMERA

Amb la col·laboració del Departament de Cultura.

Primera edició: setembre del 2012

Disseny de la coberta i del mapa: Damià Matthews
Maquetació de l'interior: Marquès, sl
Imatges de la coberta: Bertrand Demee – Getty Images

Edició: David Monserrat
Coordinació editorial: Anna Pérez i Mir
Direcció editorial: Iolanda Batallé Prats

© Carles Batlle i Jordà, 2012, pel text
© La Galera, SAU Editorial, 2012, per l'edició en llengua catalana

Autor representat per Silvia Bastos, SL, Agència literària

Kimera és un segell de l'editorial La Galera

La Galera, SAU Editorial
Josep Pla, 95 – 08019 Barcelona
www.lagalera.cat
lagalera@grec.cat

Imprès a Liberdúplex
Ctra. BV-2249. Km 7,4
Pol. Ind. Torrentfondo
08791 Sant Llorenç d'Hortons

Dipòsit legal: B-19.705-2012
Imprès a la UE

ISBN: 978-84-246-4366-9

Qualsevol mena de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra resta rigorosament prohibida i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei. L'editor faculta el CEDRO (Centre Espa-nyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) perquè n'autoritzi la fotocòpia o l'escaneig d'algun fragment a les persones que hi estiguin interessades.

NOTA

Kàrvadan (o *El somni de la llum blava*) neix del desig —de la necessitat— de deixar constància dels esdeveniments extraordinaris que tingueren lloc a Carr-mor en l'època de l'adveniment de l'Escollit.

En comptes de reinterpretar els fets, cosa que m'hauria conduït a inevitables distorsions i judicis de valor, m'he cenyit estrictament al relat directe dels seus protagonistes principals. Pel que fa a aquest primer volum, *La llegenda de l'impostor*, he reunit materials procedents de dues fonts:

a) els escrits dictats a manera de testament per la cúnari Lia de Mun-bur (ella mateixa me'ls va lliurar tot pregant-me que els donés a conèixer a la gent del meu món) i

b) la transcripció de tot allò que em va explicar Pol Bàrsac (l'any 2016, a l'interior de les coves del Borró, just abans del meu primer *traspàs* cap a Carr-mor).

Confesso que he fragmentat, barrejat i titulat aquestes cròniques de manera personal, guiant-me més per l'instint del narrador novell que no pas pel respecte als enunciats originals. Agraeixo per endavant la vostra comprensió.

C. B.

TAULA

PRIMERA PART: La Vall dels Troms

- I— No hauria de ser allí, p. 13
- II— Aquelarre, p. 31
- III— Un salt a l'abisme, p. 51
- IV— Confia en mi, p. 75
- V— L'udol de la bèstia, p. 105
- VI— Trom-mor, p. 129
- VII— M'hauria agradat veure-li la cara, p. 155
- VIII— Cançons per a una doma, p. 177
- IX— El Barranc dels Morts (i), p. 203
- X— El Barranc dels Morts (ii), p. 241

SEGONA PART: A la Ciutat Blanca

- I— Resurrecció, p. 267
- II— L'alfabet de l'altar, p. 295
- III— La llum blava, p. 331
- IV— Jo sóc Sigurn!, p. 369
- V— Dues revelacions, p. 395
- VI— L'escopinada, p. 421
- VII— L'Obaga del Clam, p. 449
- VIII— La noia llop, p. 469
- IX— Evasió, p. 489
- X— Les ombres de la llum blava, p. 529

Glossari, p. 561

Mapa, p. 569

PRIMERA PART

La Vall dels Troms

I

NO HAURIA DE SER ALLÍ

No hauria de ser allí.

La llum del capvespre travessava els vitralls i pintava grans taques de color sobre les lloses del temple. Recorria aquell camí tornassolat captivada pel rastre d'un estrany encanteri. No duia sabates. No podia trepitjar les esclotxes negres entre pedra i pedra, m'estava prohibit; ni que fos amb la punta dels dits. Eren les regles del meu joc.

A dreta i esquerra, a escassa distància de les meves mans esteses, dues fileres de columnes s'inclinaven cap a les foscos de la volta en una ampla reverència. Semblaven contentes de veure'm després de tant de temps i en aquella hora tan estranya.

Em saludaven: ja no ets una nena, on t'havies ficat?

Feia molts anys, a l'època en què la vida sembla eterna i les preocupacions no enterboleixen els nostres somnis, jo visitava aquell indret sovint, gairebé cada dia. Amb els companys, corríem cridant entre les pedres sagrades i els altars; fèiem curses, ens amagàvem, rèiem, xiulàvem, refregàvem el braç per la superfície setinada dels pilars i ens hi gronxàvem agafats amb una sola mà dibuixant petits cercles impossibles de tancar. I quèiem estesos a terra... Després ens ho fèiem a sorts per veure qui parava. El joc era ben simple: havíem de fugir i saltar de quadrat en quadrat sense trepitjar la ratlla; si ho feies, si la tocaves, eres home mort, i si ens atrapaven també. Llavors quedàvem quiets damunt la nostra llosa esperant que algú arribés fins a nosaltres i ens alliberés.

Els pares no deien res, ens deixaven fer. Ens miraven amb un mig somriure de tendresa. L'altre mig, de tristesa. Però jo llavors no n'era conscient, d'això; no me n'adonava. Llavors era feliç.

I ens vam anar fent grans. I vam abandonar els jocs, i també la seducció d'aquell espai d'entremaliadures i fantasies. Només entrava al temple de tant en tant, quan alguna parella s'unia, o quan algú moria, o quan calia invocar el déu Carr per reclamar-li salut i victòries. I pluja, que sempre escassejava. Sí, vaig ser educada com qualsevol altra noia de la meua ciutat: cavalls i armes, com s'havia fet sempre. Lluny de les diversions i els cants de la infantesa. Lluny dels jocs. Lluny de les coses veritables.

I així havien passat els anys.

I, de cop i volta, aquell matí s'havia tancat el cercle de la meua formació. El pare m'havia fet llevar, m'havia besat i m'havia parlat amb llàgrimes als ulls: no podíem esperar més temps.

Res ja no tornaria a ser com abans.

No hauria de ser allí. No m'era permès.

Però jo ho necessitava. Volia comprendre per què, per què jo... Volia entendre el motiu de tot plegat... Volia asserenar el meu esperit, que es negava a acceptar que tot allò que m'havia de succeir fos realment cert...

Aquell camí de llum seduïa les meves passes amb el seu estrany sortilegi virolat, i notava com els colors em penetraven i em donaven escalfor. Era agradable... Caminava decidida. Un peu rere l'altre, seguint les regles de tota la vida, sense trepitjar les esquerdes, els límits, sense infringir cap llei. Bé, una sí, potser la més important de totes: la llei del temple. No es podia violar el recinte sagrat entre la posta de sol i l'albada. El càstig era sever, per a tothom; també per a mi, malgrat ser qui era, malgrat la meua posició de privilegi, malgrat tot...

No, no hauria de ser allí.

Mirava de no fer gens de soroll. M'havia llevat sigil·losament, havia sortit de la meua cambra i m'havia esquitllat fins a l'entrada secreta del santuari, la que connecta l'altar amb les dependències del meu pare. Ara ja hi era, no podia fer-me enre-re... Estava serena. Duia els peus nus, la cabellera desfeta, la meua capa vermella i prou, res més. Avançava, pàl·lida com un espectre, sense vacil·lar... El savi Zòltan marxava a trenc d'alba. Però jo hi havia de parlar, fos com fos. O ara o mai, i després que fos el que Carr volgués.

No, no me n'aniria d'allí sense entendre. Hi tenia dret. Exigiria saber-ho tot.

M'estimes?

Perdona, és una pregunta ben estúpida. T'han donat el meu retrat? Què et sembla? T'agrada? Tu què diries? Sóc bonica?

Si estimes algú només per la seva bellesa, no l'estimes de debò. Quan la granissada, el cansament o la vellesa desfiguren el rostre, l'amor es fon... En el meu cas tant se val, em diràs. I tens raó. La imatge d'aquest medalló romandrà inalterable per sempre més: uns ulls pintats que et contempen amb un esguard sense vida. Més val això que res, no creus?

Qui sóc jo?, o qui era..., qui era realment? La bellesa que trobes en aquest retrat? O potser una altra cosa menys tangible? El meu enteniment, la meua generositat? El meu egoisme?... Tot plegat, com la gràcia, com l'atractiu, són qualitats fugisseres, les podem perdre ben fàcilment..., però no per aquest motiu deixem de ser nosaltres mateixos... Amb això vull dir que no sóc ni en la imatge del meu cos, que no vas conèixer, ni en la imatge de la meua ànima, de la qual potser et deuen haver parlat. I llavors, com em pots trobar? Com em pots estimar?

Qui sóc jo?

Sóc un miratge, sóc fum.

Sóc la teua mare.

Amb una mica de sort, em trobaràs entre aquestes ratlles.

És per això que he dictat aquesta història, fill meu, perquè coneguis allò de mi que roman i allò de mi que s'envola. Després, si vols, jutja. És un bon punt de partida, t'ho asseguro.

Ja sé que encara dec existir en la memòria d'uns quants —no fa tant de tot això—, sobrevisc en el seu relat. Però no els facis gaire cas. M'hauràs de permetre que construeixi aquí, en aquestes línies, la meva pròpia imatge. I la del teu pare. I la del món que trobaràs quan renunciïs al refugi de la muntanya que t'ha acollit durant els anys més dolços de la vida.

Deixa que jugui amb els meus records per pintar els teus d'una pàtina nova. M'escoltaràs?

No, no hauria de ser allí.

Hi havia una part de mi que em deia que reculés, que el que feia no estava bé, que estava prohibit, que m'enxamparien; però hi havia una altra part que em burxava perquè no m'aturés, perquè lluités, perquè capgirés el sentit d'allò que la nostra llei i la nostra natura havien escrit per a mi. Aquesta darrera era la meva part més valenta. L'altra era la que tenia raó.

Vaig arribar al peu de l'altar.

Em va fer l'efecte que encara sentia la meva pròpia veu, anys enrere, allí mateix. Acostumava a cantar tota sola davant la família, els amics i la gent principal de la ciutat. La meua veu tenia una fama ben merescuda. Sempre cançons senzilles, innocents, o llegendes, dedicades a aquell déu dels grans càstigs i de les grans enrabiades. Jo estimava Carr. Cantava ben fort i amb veu segura. De cara al poble. D'esquena al Totpoderós.

Me'n refiava.

Però aquell matí les coses havien canviat. Quan Pàltor, el meu pare, es va haver retirat, em vaig alçar, em vaig eixugar les galtes humides amb els llençols i vaig contemplar la imatge que presidia l'altaret de la meua cambra. Per primer cop a la vida l'esguardava sense aquella mena de temor infantil, sense aquella reverència que m'havien inculcat a estudi. No et sabia dir si Carr hi era o no hi era, en aquell tros de fus-

ta i de metall, ni si s'adonava de tota la meva ràbia i el meu menyspreu.

Per què?

Per què l'home que ens havia de redimir no havia arribat a temps?

Per què m'havia de sacrificar?...

No, no li ho podia perdonar. I va ser llavors que vaig acomiadar-me, de la meva fe i del meu déu. No podria refiar-me'n mai més.

No hauria de ser allí.

Em vaig aturar, em vaig agenollar en un punt imprecís on els vitralls s'havien cansat del seu embuix virolat, just al damunt d'una llosa gravada amb velles inscripcions que em pessigollejaven la planta dels peus. Vaig mirar endavant, més enllà de l'altar, cap a l'est. Allí no hi havia res, cap poder, cap retret, cap càstig. Cap déu. Quatre esgrafiats amb figures de per riure. Tot s'enfosquia. A l'exterior, la piuladissa dels ocells anunciava el temps de l'alegria; a l'interior, la llum daurada cedia terreny a les ombres.

La nit arribava amb desgana. L'hora poca-solta. Aquell instant de trànsit en què els pensaments més negres s'apoderen de la ment i ens abandona tota determinació i tota voluntat. La meva part de raó encara em cridava que reculés, que hi era a temps. La meva part agosarada s'hi resistia. Hauria estat bé que la primera fos tan coratjosa com l'altra. Però no tan estúpida.

I de sobte, un grinyol. Dos. Al peu de la nau, una porta s'havia obert i després s'havia tancat. Tot seguit unes passes. Algú havia entrat. Zòltan?... El cos se'm va tensar, els punys es van cloure, tot un estol de papallones va travessar el buit del meu ventre. Però no em vaig moure, ni vaig amagar-me; em vaig quedar on era, sense girar-me, no volia mirar enrere... Un, dos, tres, quatre... Quatre passes i prou. Fos qui fos, m'havia vist i s'havia aturat. M'havien enxampat.

Silenci.

Passada una interminable estona d'incertesa, el desconegut va avançar cap a mi tot travessant la nau lentament, amb parsimònia. Em vaig clavar les ungles al tou de la mà; m'hauria agradat fer-me sang, concentrar-me en el dolor: potser la ferida desdibuixaria, al palmell, les ratlles del meu destí, el meu anmart. Tant de bo.

Podia sentir la seva respiració. Agitada. Era a tocar. Per què no deia res?

Inesperadament unes mans fredes em van engrapar les espatlles amb suavitat, gairebé amb tendresa... Però només va ser un moment, el temps just per permetre que m'abandonés, que em rendís, que renunciés a tota aquella tensió, que abdiqués dels meus nervis i respirés amb profunditat.

Zòltan?

Llavors les mans van començar a pressionar; de les espatlles al coll, i el van encerclar per complet. Vaig mirar cap avall. Sota la meva barbata uns dits amples i llargs, uns dits d'home, s'obrien i s'estiraven com un ventall: ben bé les ales esteses d'una gran au rapinyaire. Tres anells daurats hi lluïen ostentosa-ment: una pedra verda, una de vermella i una de blava. Quin fantàstic collaret de fantasia!, vaig pensar.

Sense deixar d'estrènyer, l'home va passar pel meu costat i es va plantar davant meu, i amb el seu moviment el collaret es va desfer.

Vaig mirar encara més avall. Cap als peus. No volia descobrir qui era... Duia unes sandàlies que deixaven la punta dels dits del peu al descobert: amples tires de cuir i una sivella de plata. Les ungles llargues... No gosava enfrontar-m'hi...

I així vam estar estona i estona. Cada cop em costava més respirar. A la fi, ell va afluixar la pressió, em va agafar la cara entre les seves mans, la va inclinar cap amunt i em va contemplar fixament. I llavors jo també el vaig poder veure.

No era Zòltan. Era Ànidam, summe sacerdot del temple.

No va dir res, em mirava i prou. M'interrogava. Buscava respostes al fons negre dels meus ulls esporuguits. No et sabia dir si va trobar-hi alguna cosa: la veritat és que jo no hi havia posat res.

Em vaig quedar observant-lo fixament sense gosar bellugarme.

Petrificada.

Sense voluntat.

I no em vaig immutar quan va descordar els dos tirants de la meva capa vermella; i no vaig tancar els ulls quan la tela va relliscar i va deixar al descobert el meu cos nu; i no vaig parpellejar quan va cobrir els meus pits menuts amb les seves manasses, amb els seus anells; i no vaig cridar quan va ajupirse i va entaforar la seva llengua gruixuda i humida dins del meu melic; i no vaig protestar quan vaig adonar-me que m'empenyia, quan vaig notar el contacte gèlid de la pedra contra la meva esquena; quan vaig veure que s'alliberava de la seva gran sotana i s'ajaçava damunt meu.

No podia respirar.

Però, de sobte, un cop sec i un gemec, una petita queixa... I el cos corpulent d'Ànidam es va desplomar sense sentits damunt del meu.

Un breu silenci.

Una força misteriosa va enretirar violentament la còrpora immensa del sacerdot inconscient i el va deixar fet un bolic damunt els graons de l'altar.

Què havia passat? Era mort?

Davant meu, amb la volta del temple emmarcant-li el rostre, Zòltan somreia i m'observava rialler. Brandava el seu bastó amb una mà mentre m'allargava l'altra per ajudar-me a incorporar.

—Sembla que he arribat a temps —va dir.

I llavors vaig començar a estossegar, i tot va començar a dansar; les columnes es van cargolar al voltant d'aquella nova imatge com dibuixant una corona de llamps. I de mica en mica... Fosc.

Segur que tu hauries fet el mateix. Aturar-te i pensar: què hi faig aquí?

Mirat des del carrer, devia semblar un pare Noel de tot a cent, allí, enganxat a la barana amb els peus i els genolls..., bé, no era una barana, era una barra gruixuda que tirava una vertical de ferro rovellat i fred entre els cinc pisos de la casa. Amb la punta dels dits em subjectava desesperadament a les rajoles del balcó.

Què hi faig, aquí? Què hi faig?

Estava encallat.

De primer tot havia anat bé: mirar cap avall, valorar la situació, les possibilitats, decidir el camí, passar la cama a l'altra banda dels barrots... I ja està. I llavors l'entusiasme se l'havia endut el vent... I bufava, de debò, fort i seguit, i jo tenia les mans encarcerades i em penjava un moc a la punta del nas. Aquella història anava de veres... Tacant l'asfalt, al fons de l'abisme, la meva motxilla vermella semblava una minúscula gota de sang damunt la vorera.

Merda.

N'hi havia per riure: un remolí escombrava quatre fulles de plàtan fins a la cantonada. El Jan, que passejava amunt i avall, s'hi acostava i se n'allunyava alternativament i a cada canvi de sentit les escampava amb una puntada de peu. Guaita'l ell que decidit! La mare que el...! Què hi fas aquí palplantat?, per què no m'ajudes?, què vols?, per què bellugues la mà d'aquesta manera? Ja t'he vist, collons!

Que m'afanyés, volia. Sí, home, ara salto si et sembla!

Estava ben encallat, t'ho asseguro.

El Jan va fer quatre passes i va recollir la motxilla. Tant de bo no s'hagués fet malbé res, sobretot les lots. Va tornar a sacsejar la mà. Jo també l'hauria bellugada si hagués tingut els peus a terra, si no hagués estat penjat en una típica façana d'obra vista, si no hagués tingut la bòfia a punt d'entrar al meu pis!... I a ell no se li acudia res més que posar-se a fer petites i frenètiques flexions amb els genolls. Quin desfici! Quins nervis!

Millor no mirar-lo.

No et pensis que em fan por les altures. Hi estic acostumat. M'agradava anar d'escalada. No era la primera paret que baixava, ni l'última, però quan baixo parets acostumo a fer servir una corda, ja ho coneixes, quatre saltironets i a terra. Aquell dia no en duia, de corda, i és per això que estava escagarrinat...

T'estic avorrint? No?

Millor, en tenim per a una bona estona; això, esclar, si vols una explicació convincent per comprendre tot el que ha passat...

Aquí baix, a dins d'aquesta cova, les roques semblen d'una altra pasta, com preparades: una mena de camp d'entrenament. Si aquell dia hagués estat en un lloc com aquest, no n'hauria tingut, de cangueli. No ho sé, potser ho fa això de no tenir l'horitzó a la vista, ni el cel. Aquí el vertigen és més casolà. No penses que caure pugui ser una cosa seriosa, que et puguis fer res... Perdona, t'has fet mal, ja ho sé, no me'n foto, t'ho juro..., però ara ja estàs bé, oi?... Sis metres són sis metres, aquí o a la fi del món, a dins o a fora, ho sé. I cinc pisos també. Cinc pisos són cinc pisos...

Sí, eren cinc pisos.

I no anava assegurat, lligat, i tenia por, ja t'ho he dit. O més aviat un atac de pànic. No feia ni tres minuts que encara era dins del llit, dormint com una marmota. No estava mentalitzat, vull dir que sempre necessito uns minuts, que sóc dels que van de mica en mica, com els bussos quan fan descompressió, que s'ho prenen amb calma. Però no: del llit a l'armari i de l'armari al balcó, així, de cop, gairebé sense transició, i les mans que començaven a relliscar, a poc a poc, com en una pel·li... Però, de fet, millor que fos així.

De veritat, si els dits no m'haguessin relliscat, mai no hauria acabat de desemparar aquell coi de balcó. Tot d'una lliscava avall, abraçat a la barra, sense ni esma de respirar. Cada centímetre una eternitat. Obria els ulls i els tancava i els tornava a obrir i els tancava altre cop, tremolava i no volia tremolar, desitjava que tot allò fos un malson. Però no s'acabava mai. Les arestes del ferro se'm

clavaven al palmell de les mans, que em suaven. Tot jo suava. Just davant del tercer pis em vaig aturar. El peu havia ensopegat amb la barana del balcó. Vaig mirar cap al carrer.

El Jan botava i obria la boca com un esperitat, cridava sense cridar i li queia la bava. La distància semblava multiplicada. Millor si tornava a tancar els ulls... I si m'enfilava cap amunt altre cop? Ben mirat, no havia fet res de l'altre món, res important, no havia mort ningú, ni atracat cap banc.

Què hi feia allí?

Feia mesos que organitzàvem reunions clandestines. Trobàvem que la indignació dels concentrats a la plaça era massa pacífica, massa lenta, massa utòpica. L'assemblea havia previst manifestacions i empastifades de cartells pels carrers: aixecarien tanques, mostrarien pancartes, cridarien... Poca cosa més. N'hi havia per riure, o per plorar, com t'estimis més... Nosaltres sí que actuaríem: bloquejaríem l'entrada dels diputats al Parlament... Havíem decidit cremar algun contenidor, i de passada rebentar els aparadors d'un parell de botigues *globalitzades*, tu ja m'entens, d'aquestes que són pertot arreu...

D'acord, jo no era cap angelet, ja ho sé, però en aquell moment m'esforçava a treure ferro a la cosa per mirar de convence'm que havia de grimpar de nou, que era més fàcil pujar que baixar, que tornar a casa era el millor que podia fer.

Al final, el dia del Parlament, se'ns havia escapat la cosa de les mans: m'havien dit que tirés un parell de còctels Molotov contra les furgonetes de la poli..., potser van ser tres..., res més, t'ho juro, ningú no va prendre mal, només un agent amb quatre cremades superficials... No pensàvem que ens aplicarien la Llei antiterrorista, no hi comptàvem..., bé, jo no hi comptava. Per què haurien d'engarjolar algú com jo? Per un petardo? Vés a saber. Que no maven els socialistes?

M'havien explicat allò de les bosses d'escombraries al cap, i dels ofegaments a la banyera, i dels cops amb la tovallola mullada. Llegendes urbanes de l'època de la dictadura; llegendes, em repetia.

Feia més de trenta anys que Franco era mort i enterrat, ja ningú no es recordava dels soterranis de la Via Laietana, no fotem...

Pujava o baixava?

No tenia cap sentit fer-se l'heroi d'aquella manera, deixar la pell per una collonada... I el Jan que es fes fotre, allò no era cap pel·lícula!

Però no em movia... Només cantava.

Resulta curiós que en una situació tan extrema et ballin coses tan absurdes pel cap. No et passa a tu?... Cançonetes de cine, escenes d'enamorats, estocades prodigioses... I no saps d'on han vingut, ni per què, ni per què en aquell precís moment. Doncs sí senyor, jo cantava, fluixet però cantava, ho recordo perfectament, una cançó passada de moda: parla d'un nano que el ve a buscar la bòfia, a mitjanit, com marca la tradició, i ell que salta per la finestra i es mata. Una cançó ideològica, de protesta, molt adequada, no creus?... La coneixes? Vaja...

Vols una mica de vi?

Doncs era a punt de matar-me, penjat d'aquella mena de canalló quadrat, i no podia deixar de barbotejar la refotuda musiqueta. I de sobte m'adono que canto, i jo que em dic: ets com l'idiota de la cançó. Com ell, però diferent. Era com si, en comptes de saltar per la finestra de cop, aquell paio s'hagués aturat una estona a mirar el paisatge i s'hagués arrapat a la canonada, o a una vela, que això sí que ho fan a les pel·lícules, o potser a una heura (però això només ho veiem al cine clàssic amb castells i tota la pesca) per valorar tots els pros i els contres de la situació... Estava encallat. Els braços em feien mal... Què faig? I va ser llavors que es va sentir el soroll.

De poc que no em deixo anar.

Algú remenava el pis. La meva habitació. Havien enretirat el llit, sense miraments, sense pensar en els veïns... Ja hi eren...

Tot era a les fosques. Una respiració profunda i una ranera estranya, de neguit o d'histèria continguda. Sentia paraules en veu baixa, seques i cantelludes. Aviat descobririen les caixes amb les octavilles, els llençols desfets i els armaris regirats (és difícil fer-se una motxilla en dos minuts, t'ho asseguro). Aviat obririen el balcó.

I vaig començar a relliscar cap avall.

Ja no m'espantava l'estimball, ni baixar sense corda, ni res de res... Ràpid, ràpid, i em cagava, sí, em cagava en tota la poli del món, i en la maleïda crisi que havia provocat aquella situació de còmic, i en el meu cosí que, aprofitant els anys de bonança, s'havia dedicat a construir cases barates de set pisos amb una barra al mig. I em vaig cagar en tot aquell paisatge trinxat i en aquella merda de polítics de fireta... I jo què sé... Em vaig cagar en la mare que havia parit el Jan: el Jan damunt la vorera, el Jan que bellugava la mà com un titella nerviós i malparit i que tenia pressa per veure'm fet puré damunt l'asfalt.

Com si veiés la pel·lícula a càmera ràpida, vaig contemplar l'avió que m'hauria hagut de dur l'endemà al migdia cap a les Amèriques com s'envolava sense mi. Perquè me n'anava cap al nou continent, no és conya, t'ho juro, a l'altra banda de l'oceà, a parlar anglès i a convertir-me en un remaleït crac de la biotecnologia. M'havia cremat les celles durant quatre anys, quatre anys de bones notes i poques farres, i al final m'havien concedit la beca. I ara tot se n'anava en orris... No podia perdre aquella oportunitat per una cosa tan estúpida.

I relliscava encara. Més i més.

No, no em podria en una presó de Madrid, ningú no em posaria cap bossa al cap, ni m'ofegaria a la banyera, ni em faria signar cap confessió de merda, només perquè quatre botiflers s'haguessin espantat dels nostres crits... Estava decidit. Més per la ràbia que per la por. Fugiria.

I baixava més, i no s'acabava, no s'acabava...

Fins que prou.

Quan els peus van haver tocat el ciment de la vorera vaig pensar: no n'hi havia per a tant. Quins collons. Després he repetit aquesta frase força vegades a la meva vida; probablement perquè hi ha hagut moltes altres situacions difícils, situacions en què he passat por. Sempre tens por abans de baixar cinc pisos.

De fet, sempre tens por.

Però també he arribat a una altra conclusió: no sóc un covard.

Ens vam posar a córrer. Vaig sentir un crit estrident des del balcó, però no em vaig tombar per veure qui era. Vam girar la cantonada i vam entrar al meu Seat Ibiza de color groc. Si no hagués estat perquè la cosa no predisposava a les alegries, m'hauria posat a riure. Com havíem d'escapar-nos en un Seat Ibiza de l'any de la picor? És veritat que amb aquell cotxet havíem arribat molt lluny; fins i tot una vegada ens havíem plantat a París, havíem menjat kebabs al barri llatí, havíem tirat pedretes al Sena, havíem magrejat unes noies americanes al Caveau de la Huchette i encara havíem tingut temps per recórrer els carrers robant llibres i mandarines. Estàvem grillats. Havíem rigut molt i havíem tornat a casa. Però una cosa és anar a París sense presses i l'altra fugir de la bòfia. El Jan em va veure la cara i em va dir que no em preocupés, que ell ho tenia tot controlat.

Conduïa ell.

Vam deixar l'estany a mà esquerra i vam agafar la carretera d'Olot. Fins ben bé a l'alçada de Besalú no vam dir res.

El pont medieval estava il·luminat.

Hi havia quatre enfilalls de boira que pintaven la postaleta amb les tintes tètriques d'un conte de terror. Set gavines, totes negres al contrallum dels focus, componien l'indispensable estol de ratpenats, i la lluna, grogosa i plena, reclamava el seu protagonisme just damunt de l'església enrunada.

Em vaig imaginar en un altre temps, travessant aquell pont imponent en un cavall negre, entrant a la ciutat medieval i demanant a grans crits pel senyor baró... O pel senyor comte, d'acord, tant se val. Llàstima que la llum ataronjada dels projectors empastifés les arcades amb un remaleït aire de suburbi. Damunt la torre, una estelada immensa. Encara feia vent. La bandera onejava amb elegància damunt d'aquells merlets de fireta, com una pintadeta de propaganda electoral. Tot plegat em va fer l'efecte d'un tràveling nocturn de cinema d'art i assaig. *Viatge al passat*, o alguna cosa així, ja saps què vull dir; potser encara dormia i tota aquella boira llefiscosa sorgia d'un malson d'un gust més aviat dubtós.

El Jan va estossegar.

—Què penses?

—Res... On anem? —vaig gosar preguntar.

—A França.

—Tu potser aniràs a França —vaig respondre sense deixar de mirar el pont—, però et juro que demà jo agafo el meu avió. Tinc el bitllet comprat.

—A França també n'hi ha, d'avions.

El Jan era un tipus acostumat a manar.

Havia estat ell qui ens havia ficat al cap la idea d'organitzar-nos. No estava gens d'acord amb les decisions dels concentrats. Totes aquelles declaracions benintencionades, tots aquells escarafalls d'antics combatents convertits en filòsofs: «el camí cap a l'autèntica democràcia vindrà per vies pacífiques, cal enraonar, demostrar que hi ha una opció de diàleg fora del sistema»... «Cants de sirenes!», bramava el Jan. Es tapava les orelles amb les dues mans i ens convenia que tot plegat eren excuses: la mala consciència de quatre revolucionaris de pa sucats amb oli que s'havien cagat a les calces. Si ara ho deixàvem estar, tota la feina feta durant anys se n'aniria al carall. Que no ho vèiem? No volíem llibertat? Doncs no seríem lliures fins que no ens haguéssim desempallegat de tots aquells feixistes disfressats de tecnòcrates. No te'n riguis. Estàvem plens de tòpics, en aquella època... Ja ho sé, tampoc no han passat tants anys...

El Jan era el nostre líder. I aquell dia, dins del meu Ibiza groc i ridícul, travessant de matinada el pont de Besalú, encara ho era, el meu líder. Si ell em manava que em tirés daltabaix, de cap al Fluvià, et juro que ho hauria fet. La meva resistència era només per fer veure el que no era, i el que era clar és que ell acabaria decidint... Què fer, on anar... Jo només em deixava portar, només era un peó, sempre havia estat un peó, no tenia res a dir... No deia res.

Cap a França.

Ens vam aturar a Argelaguer, al restaurant de la carretera. Vaig pensar que no era una bona idea, aturar-nos allí amb els mossos d'esquadra al darrere. Saps *La jungla de asfalt*?... Sí, home, una de lladres i serenos, en blanc i negre, amb l'Sterling Hayden que fa de

gàngster... No?... Perdona, tinc el vici de comparar-ho tot amb les pel·lícules, amb les clàssiques sobretot. I em fa ràbia, no creguis. No t'imagines, per exemple, com m'emprenya recordar els títols traduïts... Doncs a la pel·li aquesta el protagonista és un vell verd, un científic alemany, lleig i baixet, amb bigoti; el tipus és un atracador de bancs amb mala sort, molta mala sort —parla així, marcant les esses, com aquella serp dels dibuixos animats—. Imagina't que al paio, just quan és a punt d'escapolir-se amb els quartos, just a tocar de la frontera, no se li acut res més que aturar-se en un bar per veure ballar una adolescent amb minifaldilla davant d'una *jukebox*. Pots comptar. Arriba la bòfia i l'enxampa. Idiota. Sempre m'ha fet ràbia, aquesta escena. A nosaltres no ens podia passar el mateix. I si ens passava, és que també érem idiotes! Què hi feïem allí? Segur que els mossos coneixien el cotxe, segur que ja havien avisat totes les patrulles de la zona. El més lògic, el més assenyat, era continuar fins al pas fronterer de coll d'Ares. I cagant llets. Després seria massa tard. Res de bars.

Però vam entrar. I jo, evidentment, no vaig dir res.

Vaig admirar un enorme senglar de fusta que algun tocat del bolet havia tallat d'una sola peça i havia penjat a la xemeneia. Vés a saber quant de temps feia que la pobra bèstia s'enllardufava de fum i de greix en aquell racó. Em va semblar una decoració curiosa. No hauria sabut dir si la cosa tenia mèrit o si decididament era d'un mal gust espatarrant. Els gossos mossegaven les potes del porc mentre aquest alçava la testa i esguèllava de ràbia i de dolor des del fons de les entranyes. Des del fons de l'ànima, hauria dit. Mal averany, vaig pensar.

Mala sort.

Can Portella. El Cafè. De què em sonava aquell nom?

Esclar: era el Cafè del meu oncle.

No vull dir que fos seu, i ara! El meu oncle era historiador, un historiador de barriada, d'aquells que cada poble en té un... No, no torno a perdre el fil, estigues tranquil. El meu oncle és important, vull dir que ho és per a la història que t'explico, que miro d'explicar-te ja fa estona... Tingues paciència.

A veure... El Cafè era el «pessebre» del meu oncle —ell sempre ho definia així—, el lloc on s'aturava a esmorzar cada cop que s'enfilava cap a l'Alta Garrotxa. Jo no hi havia estat mai, ni a l'un ni a l'altra: ni havia tastat la botifarra d'aquell «pessebre» ni m'havia passat pel cap de recórrer aquelles muntanyes, però havia sentit a parlar, molt, de totes dues coses. Segur que de nits el meu oncle somiava en aquell senglar.

No t'ho he dit: el meu oncle era mort.

Bé, havia desaparegut en l'època que jo començava el batxillerat, en una excursió. Tècnicament era mort. Ell m'havia encomanat la dèria de col·leccionar muntanyes. Saps què vull dir, oi?... Només em queda el Mulleres i ja tindrè tots els tres mils dels Pirineus, no fotem... Però ara ja fa molts anys que no m'hi dedico... L'oncle era més modest, només col·leccionava les muntanyes de la zona. I no ho diries mai, però era tot un savi, ell. «Has de conèixer el que tens a prop», deia. I tenia raó... Però això només ho he vist després, de més gran.

Hí va haver uns anys, uns estius, quan era petit, que els pares van haver de viatjar molt per coses de feina i em van deixar amb l'oncle. Del temps que vaig ser amb ell només tinc el record d'un poble encastellat amb gent amable i estranya que estava molt pendent de mi, i recordo que m'ocupava del bestiar i ens banyàvem al riu. Tot plegat quatre imatges. Però va ser una experiència feliç: m'ha quedat l'olor dels camps i el so de les cançons, i la sensació d'haver cavalcats amunt i avall per camins de muntanya. Però «feliç» és una paraula per a la gent gran; els nens no en saben, d'aquestes coses, són o no són feliços, però no diuen que ho són. Si quan ets adult, parles de la felicitat, és que no la tens, que l'has perduda. El meu oncle mai no parlava de la seva passió per la terra. Els meus companys se n'omplien la boca. I ja veus.

Més endavant, quan vaig créixer, em vaig distanciar una mica de l'oncle. Li deia que es feia vell i que ja n'hi havia prou de trescar per tossals de per riure, que jo no em conformava a fer la cabreta... Tot de collonades per l'estil. Res, marranades d'adolescent.

Però ell, com si res.

Arribava a casa cap al tard, suat, satisfet, amb la seva motxilla plena d'objectes inútils i curiosos. I somreia, però no deia ni mu. Jo carregava les tintes: vés a la vall de Boí, vés-hi, o vés a Ordesa, allò sí que són muntanyes... Per què la canalla és tan cruel? No me'n sabia estar. Ell callava condescendent sense deixar de somriure. Era un idiota.

Jo era un idiota. Potser encara ho sóc, no ho sé.

Ara sí que em sembla que he perdut el fil. Per on anàvem?

Ah, sí, El Cafè. La col·lecció de turons del meu oncle. Abans de desaparèixer, si no recordo malament, li quedaven per fer el Puig d'Ou, el Puig Salarsa i poca cosa més. Mai no els havia sentit anomenar, aquells cims, ni tan sols no en coneixia la silueta: no els hauria reconegut ni des de dalt del Canigó, ni des d'una avioneta, ni en cap fotografia. Si t'he de dir la veritat, no sabia ni com era el Bassegoda, i ja són collons, no? Té un mugró que es veu de tot arreu. O el Comanegra, peludet de clatell i net de cara. Res, ja t'ho he dit: un perfecte idiota. Jo anava de tornada de tot, com acostumen a fer els joves passadets d'hormones; m'havia encaterinat amb els refotuts tres mils i la mare que els havia parit. I vinga a gastar benzina i a anar amunt i avall, i a menysprear la meva comarca i aquells tossals de vaques que tenia a tocar de casa... Rius?... Així m'agrada. Veig que la cosa t'interessa. En aquella època jo era un perfecte ignorant. No sabia com de salvatge i malparida podia arribar a ser aquesta terra. Ni com arribaria a estimar-la tant i tant...

Però no correm...

Encara som al bar del senglar, i la bòfia no ens ha deixat de mossegar els turmells.

